

Paikene paistab ja loodus lokkab

► Ega muidu saagi aru, kuidas aeg lendab, kui vaatad, kuis muru, habe ja lapsed kasvavad.

Ain Kallis
Tõravere
ilmateadlane

► Huvitav, aga kõik nad kasvavad hästi isegi tänavuse suhteliselt jaheda kevade-suve ajal. Rohu, eriti umbrohu jaoks oli juuni algus kena küll. Muu aia- ning põlluroheline ei kippunud sugugi kasvama, sest kuu esimesel kümmepäevakul esines öökülmi, õhutemperatuur oli tavalisest 2 kuni 5 pügalat madalam.

Edasi algasid lisaks sajud ning tormihood. Kohe jaanikuu esimestest päevadest algas Eesti tornaadohooaeg: 1. ja 2. kuupäeval pillutasid Vastseliina alevikus Rahu (!) tänavas kasvukohti kaks tuulispaska. Väik kaks korda ühte kohta ei löö, arvasid vanad inglismannid. Tegelekult lööb küll, ja nagu näha, on ka trombidel-tuulispaskadel-tornaadodel oma meelisrajad.

Kaks aastat tagasi olid juuni algul Tartu lauluväljakul külma-ga hädas Senegali pillimehed, kes pidid elu eest trumme taguma, et sooja saada. Nüüd külmetas Pärnus jäise tuule ning vihma käes kuulus maooritarist

lauljanna. Kuigi tema kunagisel kaugel kodumaal on praegu südatalv, on seal ikkagi meie mõistes soe. Ilmataat ilmselt seda ei teadnud, kui püüdis eksootilisele külalisele vastu tulla.

KERGE POLE OLNUD ÜHELGI SUVELAVASTUSEL: vihmast märg on olnud nii öö Veneetsias kui kirsiaed. Nukuteatri "Risk" õigustas vähemalt loo nime, mängitud on seda ju lausvihmas.

Juuni teisel kümmepäevakul tuli vihma kohati kuu jagu täis (Jõgeval 82, Tartus 60 mm). Põllumehele on muidugi lohutuks vanarahva tarkus, et juunikuine vihm puistab põllule kulda ja rammutab mulda. Tänavu peaks me talunikud olema küll püstirikkad. Aga nad on hoopis murelikud – liigniiskus, kartulil lehemädanikuhoht.

Enne jaanipäeva läks ilm soojemaks. Võidupäeval ehk jaanilaupäeval jagunes Eesti pooleks: märg ning kuiv maa. Õnnelikumad olid pidulised Loode-Eestis.

Sada aastat tagasi oli juuni väga soe ja kuiv. Postimehes kirjeldati jaanilaupäeva nii: "Jaanilaupäev oli Tartus ütlemata ilus. Looduse rüpes viibiv rahvas tundis vaikset sisemist lõbu. Ainult siin ja seal tegi mõni väike ringkond ringmängu või laulis. Ometi leidis neid seltskondi, kellele looduse lahkusest küllalt ei olnud, vaid kes alkoholi abil oma nüriks jäänud erkusid elustasid."

PÕÖRIÕÖ. Jaaniöö kujunes pööriööks: ilm keeras tõeliselt suviseks. Päevased õhusooja maksimumid küündisid juba üle 24 – 26 kraadi. Selle aasta kõige tugevam ultraviolettkiirgus oli just jaanipäeval, kui Tõraveres mõõdeti UV-indeksiks päris kõrge näit – 6,3. Sellest siis tohutu hulk põrsaspunaseid nägusid me tänavail.

Tõeline loodusõnnetus tabas 26. kuupäeval Saaremaad – tugev rahehoog, mis hävitas vilja- ja kartulisaagi lootused oma 60 – 70 majapidamisel.

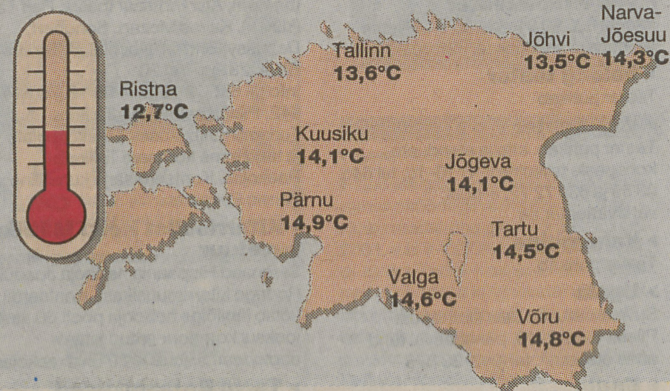
Meteoroloogia ja hüdroloogia instituudi agrometeoroloogid rehkendasid juunikuu keskmiseks õhutemperatuuriks Eestis 14,1° C, mis on pool kraadi jahedam normist, s.o pikaajalisest keskmisest. Sadas meil keskmiselt 94 mm vihma. Mõnel pool rohkem kui vaja, mõnel pool paarjalt.

Juunikuine Eesti ilm kuulsusi ei soosi. Kiri Te Kanawa kontserti tuli vihmavarjude all kuulata.

FOTO: PRIIT SIMSON

Juuni keskmised õhutemperatuurid

KÜLMEMAD JA SOOJEMAD JUUNID

(keskmised õhutemperatuurid Tartus)

• Soojemad:

1999.....	19,2 C
1876	19,0
1936	18,7
1995	18,6
1937	18,1

• Külmemad:

1899.....	10,6 C
1923	10,9
1928	11,0
1904	12,0
1918	12,1
1962	12,2